

A ZÁRÓDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Dolgozat címe: A mese szerepe a gyermek személyiségfejlődésében

A dolgozatot készítő hallgató neve: Szerpák Anita

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Pedagógia Kar, Csecsemő- és kisgyermeknevelő FOSZK

Belső témavezető: Dr. Gombos Péter: Általános campus főigazgató-helyettes, tanszékvezető, egyetemi docens

Dolgozatomban a mese szerepét és hatását figyeltem meg a gyermekek személyiségfejlődésében, különös hangsúlyt fektettem arra, hogy miként befolyásolja a mesemondás a gyermekek érzelmi, kognitív, szociális és nyelvi fejlődését, valamint a kreativitás és képzelet kialakulását. A dolgozatom kiemeli, hogy a mai gyermekek, akik egyre korábban kerülnek bölcsődei közegbe, jelentős technológiai hatásoknak vannak kitéve (például képernyők által közvetített mesék formájában), ami gyakran háttérbe szorítja az élőszavas mesélés tradicionális formáit. A célom annak vizsgálata, hogy a bölcsődei dolgozók, hogyan támogathatják a mesélési formák fenttartását és fejlesztését annak érdekében, hogy a gyermekek fantáziája és érzelmi intelligenciája fejlődjön.

Kutatásom során gyakorlati megfigyeléseket végeztem a kaposvári Nemzetőrsori Bölcsődében, ahol két gyermek viselkedését és interakcióit figyeltem különböző mesélési módszerek során. Ezeket a megfigyeléseimet mind kiegészítettem az irodalmi források elemzésével, melyek a mesélés fejlődéslélektani szerepét tárgyalják. Élőszavas mesét, bábjátékot és képeskönyveket alkalmaztam, megfigyelve, hogy ezek mit váltanak ki a gyermekekből. A mesélési módszerek közül külön figyelmet kapott az élőszavas mesélés, mivel ennek alkalmazása során a gyermekek képzelete szabadon szárnyalhat, szemben a technológiai eszközök által közvetített mesékkel.

A kutatásom eredményi megerősítik, hogy a mese kiemelten fontos szerepet játszik a gyermekek személyiségfejlődésében. Az élőszavas mesélés során a gyermekek aktív résztvevőkké válnak, figyelmük és képzeletük fejlődik mivel lehetőségük nyílik arra, hogy

megalkossák a belső képüket. A képeskönyvek használat segíti a szókincs és a beszédritmus fejlődését, valamint közös tevékenységként szorosabb érzelmi köteléket alakít ki a nevelő és a gyermek között. A mesélés mellett a bábjáték is a gyerekek érzelmeinek kifejezésében és konfliktuskezelési képességeik fejlődésében, mivel a gyerekek könnyedén megszemélyesítik a bábszereplőket és ezáltal közvetlen élményeket élhetnek át. Bianka és Boti az általam megfigyelt két gyermek különböző módon reagáltak a mesélési formákra: amíg Bianka élénken részt vett a mesék hallgatásában, Boti kezdetben a technológiai eszközök által közvetített meséket preferálta. Interaktív mesélési technikákkal azonban Boti is fokozatosan bevonható volt az élő mesélés és szerepjáték tevékenységekbe.

A dolgozatom megállapítja, hogy a mesélés pozitív hatással van a gyermek szociális és érzelmi kompetenciáira, különösen a személyes kapcsolat és közvetlen interakciók révén. Úgy gondolom, hogy a bölcsődei nevelőknek fokozott figyelmet kell szánnia arra, hogy az előszavas mesélésnek és a képeskönyvek használatának, mivel ezek nagyban hozzájárulnak a gyermekek szókincsének, érzelmi világának és kreatív képességeinek fejlesztéséhez. A bábjáték és a mese pedig segíti a gyermekeket konfliktusok kezelésében és az érzelmek megértésében, mivel a mese és játék világán keresztül biztonságos módon találkozhatnak különféle érzelmi helyzetekkel. A technológiai eszközök, mint például a képernyőn nézett mesék kevésbé igénylik a gyerekek aktív fantáziaműködését és szociális interakcióit, ezért ezek helyett az élő mesélés és képeskönyvek alkalmazását tartom célszerűnek!